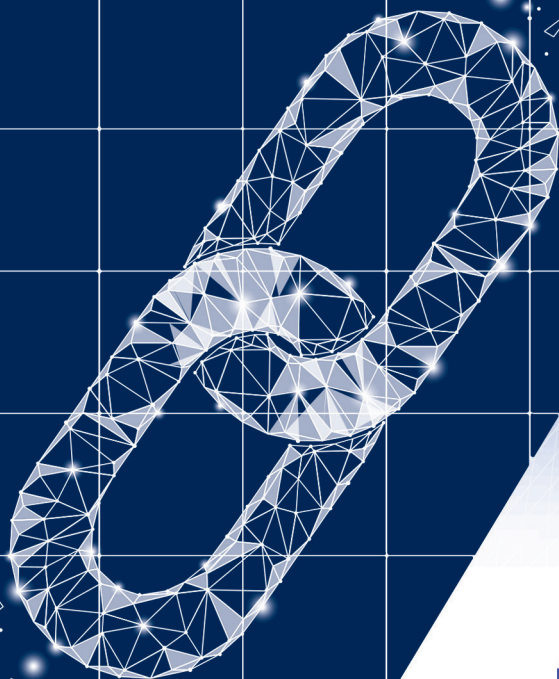

بررسی تجربه‌ی ۴۷ کشور پیشرفته در ادغام سیاست‌گذاری صنعت و تجارت

آذر ماه ۱۳۹۷

بررسی تجربه‌ی ۴۷ کشور پیشرفته در ادغام سیاست‌گذاری صنعت و تجارت

آذر ماه ۱۳۹۷

شبکه کانون‌های تفکر ایران (ایتان)

نشانی: تهران، خیابان جلال آل احمد، روبه‌روی بیمارستان
شریعتی، پلاک ۳، ساختمان ۳، (شبکه کانون‌های تفکر ایران)

تلفن: ۸۸۰۱۹۵۵۰

فهرست مطالب

۷	بخش اول / بررسی ساختار کشورهای برتر دنیا
۹	مقدمه
۱۰	ساختار ۵۶ کشور سرآمد در حوزه ی صنعت و تجارت
۱۵	بخش دوم / بررسی ۱۰ کشور شاخص
۱۷	۱ ژاپن
۲۰	۲ کره
۲۲	۳ فرانسه
۲۴	۴ انگلستان
۲۶	۵ مالزی
۲۸	۶ هلند
۳۰	۷ آلمان
۳۲	۸ برزیل
۳۴	۹ آفریقای جنوبی
۳۵	۱۰ تایوان
۳۷	بخش سوم / خلاصه وضعیت / ۳۵ کشور پیشرو

بخش اول

بررسی ساختار
کشورهای برتر دنیا

مقدمه

بررسی تجربه‌ی دیگر کشورها در چگونگی ساختار سیاست‌گذاری صنعتی و تجاری می‌تواند راهنمای خوبی برای رسیدن به یک مدل مطلوب باشد. بررسی‌ها نشان می‌دهد در اکثر کشورهای پیشرفته سیاست‌گذاری صنعت و تجارت ذیل یک دستگاه اجرایی انجام می‌شود. همچنین بررسی تاریخی رشد صنعتی این کشورها نشان‌دهنده‌ی اهمیت یکپارچگی سیاست‌های تجاری و تولیدی در رشد صنعتی است. نکته‌ی قابل توجه آن است که در این کشورها ادغام وزارت‌خانه‌های تولیدی و تجاری در ابتدای راه صنعتی‌سازی اتفاق افتاده است و می‌توان اینطور استنباط کرد که این سیاست از عوامل اصلی رشد و پیشرفت کشورهای مذکور است. با توجه به مطرح شدن این بحث در ایران در سال‌های اخیر بررسی ساختارهای تجاری و تولیدی کشورهای مختلف روش مناسبی برای الگوگیری و اتخاذ سیاست‌ها و ساختارهای مناسب حکمرانی کشور است.

از این رو در گزارش پیشرو ساختارهای اداری کشورهایی که از نظر معیارهای مختلف نظیر GDP، سرانه‌ی GDP... جزو کشورهای مطرح دنیا هستند بررسی شده است. علاوه بر این کشورها، تعدادی از کشورهایی که در حال توسعه بوده و دارای فرایند صنعتی و پیچیدگی اقتصادی مناسبی می‌باشند هم مورد مطالعه قرار گرفتند. در مجموع وضعیت ۵۵ کشور سرآمد دنیا در ساختار صنعت و تجارت در گزارش پیش‌رو بررسی شده است لازم به ذکر است که در برخی کشورها علی‌رغم وجود سازمان‌های جدا برای صنعت و تجارت، سیاست‌گذاری هر دو تنها در ذیل یک بخش انجام می‌گیرد که این موارد نیز به صورت جداگانه معرفی شده‌اند.

ساختار ۵۶ کشور سرآمد در حوزه‌ی صنعت و تجارت

کشور	وزارتخانه‌های صنعت و تجارت و بازرگانی	یکپارچگی سیاست‌گذاری تجاری و صنعتی
۱ آمریکا	✓	✓
۲ ژاپن	✓	✓
۳ آلمان	✓	✓
۴ انگلستان ^۱	x	✓
۵ کره جنوبی	✓	✓
۶ چین ^۲	x	x
۷ فرانسه	✓	✓
۸ روسیه	✓	✓
۹ ایتالیا	✓	✓
۱۰ سنگاپور	✓	✓
۱۱ اندونزی ^۳	x	x
۱۲ مالزی	✓	✓
۱۳ برزیل	✓	✓
۱۴ ایرلند	x	✓
۱۵ تایوان	✓	✓

۱- وزارت تجارت بین‌الملل انگلستان پس از برگزیت تشکیل شده است.
 ۲- در چین «کمیسیون توسعه ملی و رفعم (NDRC)» وجود دارد که سیاست‌های اصلی صنعتی و تجاری این کشور را مشخص می‌کند. پس از آن وزارتخانه‌ی صنعت و وزارتخانه‌ی بازرگانی در راستای سیاست‌های این کمیسیون و براساس چشم‌انداز تعریف شده در آن سیاست‌گذاری می‌کنند.
 ۳- در اندونزی «وزارت عالی هماهنگی امور اقتصادی» وجود داشته که سیاست‌های وزارتخانه‌های مختلف اقتصادی از جمله وزارت صنعت و وزارت تجارت را هماهنگ نموده و ناظر بر عملکرد آن‌هاست.

کشور	یکپارچگی وزارتخانه های صنعت و تجارت و بازرگانی	یکپارچی محل سیاست گذاری تجاری و صنعتی
۱۶ هنگ کنگ	✓	✓
۱۷ دانمارک	✓	✓
۱۸ نروژ	✓	✓
۱۹ هلند	✓	✓
۲۰ لهستان	✓	✓
۲۱ هند	✓	✓
۲۲ اسپانیا	✓	✓
۲۳ کانادا	x	x
۲۴ مکزیک	✓	✓
۲۵ استرالیا	x	✓
۲۶ ترکیه	x	✓
۲۷ عربستان سعودی	x	✓
۲۸ نیجریه	✓	✓
۲۹ قطر	x	x
۳۰ سوئیس	✓	✓
۳۱ آرژانتین	x	✓
۳۲ سوئد	x	x
۳۳ بلژیک	x	✓
۳۴ اتریش	✓	✓
۳۵ اسلواکی	✓	✓
۳۶ آفریقای جنوبی	✓	✓
۳۷ لوکزامبورگ	✓	✓
۳۸ تایلند	x	x

کشور	یکپارچگی وزارتخانه‌های صنعت و تجارت و بازرگانی	یکپارچی محل سیاست‌گذاری تجاری و صنعتی
کلمبیا ۳۹	✓	✓
مصر ۴۰	✓	✓
فیلیپین ۴۱	✓	✓
امارات متحده ۴۲	✓	✓
ویتنام ۴۳	✓	✓
فنلاند ۴۴	x	✓
پرتغال ۴۵	✓	✓
چک ۴۶	✓	✓
رومانی ۴۷	✓	✓
آندورا ۴۸	x	x
استونی ۴۹	✓	✓
اسلونی ۵۰	✓	✓
یونان ۵۱	✓	✓
ایسلند ۵۲	x	✓
شیلی ۵۳	✓	✓
نیوزلند ۵۴	x	x
اوکراین ۵۵	✓	✓
مجموع	x ۱۷ / ✓ ۳۸	x ۸ / ✓ ۴۷

همان‌گونه که مشخص است در تعداد قابل توجهی از کشورهای توسعه یافته از یکپارچگی سیاست‌گذاری صنعت و تجارت برای پیشرفت صنعتی و افزایش قدرت صادراتی کشور بهره برده شده است. از میان ۵۶ کشور ذکر شده در ۳۸ کشور وزارتخانه‌ی واحدی برای

صنعت و تجارت وجود داشته و به تبع آن سیاست‌گذاری صنعت و تجارت نیز در یک بخش متمرکز می‌باشد. از میان ۱۷ کشور دیگر، در ۹ کشور علی‌رغم وجود دو وزارتخانه برای تجارت خارجی (و داخلی) و صنعت، سیاست‌گذاری تجاری بخش صنعت به عهده‌ی وزارت صنعت می‌باشد که نشان دهنده‌ی آن است که در مجموع ۴۷ کشور از ۵۵ کشور پیشرفته‌ی دنیا از یکپارچگی سیاست‌گذاری صنعت و تجارت برای پیشبرد اهداف خود استفاده نموده و می‌نمایند.

لازم به ذکر است که در برخی از کشورهایی که در میان این ۴۷ کشور نبوده و جزو ۸ کشور باقیمانده می‌باشند؛ باز هم تشکیلات مخصوص و دقیقی برای هم‌افزایی سیاست‌های تجاری و صنعتی وجود دارد (نظیر چین و مالزی). به عنوان مثال بررسی تاریخ پیشرفت کشور چین نشان می‌دهد که وجود چنین سازمانی با نام NDRC، نقش بنیادینی در تحقق اهداف صنعتی-تجاری این کشور داشته و دارد.

بخش دوم

بررسی

۱۰ کشور شاخص

---

۱ ژاپن

در سال ۱۹۴۹ از دو وزارتخانه مستقل صنعت و وزارت تجارت، وزارت تجارت جهانی و صنعت^۱ ایجاد شد که وظیفه اصلی آن جهت دهی سیاست‌های تجارت جهانی با دیگر گروه‌های همچون بانک ژاپن، سازمان برنامه ریزی اقتصادی و دیگر وزارتخانه‌های مرتبط با تجارت کشور بود.

حوزه فعالیت این وزارتخانه فقط محدود به واردات و صادرات نبود بلکه صنایع و فعالیت‌های اقتصادی بومی که دیگر وزارتخانه‌ها به صورت تخصصی در آن‌ها ورود نکرده بودند (در زمینه‌های سرمایه‌گذاری کارخانه و یا تجهیزات، کنترل آلودگی، انرژی و قدرت، برخی جنبه‌های جذب سرمایه خارجی و شکایات مصرف کننده‌ها) را شامل می‌شد. این گستردگی حیطه فعالیت با وجود گسترش وظایف سبب شد که این وزارتخانه توان برچیدن سیاست‌های متناقض همانند بعضی از جنبه‌های سیاست‌های تجارت رقابتی و کنترل آلودگی را برای افزایش هر چه بیشتر توان صادراتی را پیدا کند.

این وزارتخانه به عنوان طراح "سیاست صنعتی"^۱، داور در مسائل و نزاع‌ها و تدوین‌گر مقررات صنعت محسوب می‌شود. اهداف زیادی که این وزارتخانه انتخاب کرده بود و همچنین به نتیجه رساندن آنها سبب قدرتمندتر شدن پایه‌های صنعتی کشور شد.

این رابطه نزدیک بین صنعت و تجارت سبب شد که سیاست تجارت خارجی (سیاست صادراتی) که معمولاً مکمل فعالیت‌های وزارتخانه بود، باعث تقویت تولید کالاهای داخلی بشود. این وزارتخانه توسعه‌های ابتدایی اکثر شاخه‌های صنعتی را بوسیله ایجاد حمایت از محصولات داخلی در مقابل رقبای وارداتی، فراهم نمودن اطلاعات فناورانه مورد نیاز، کمک برای در اختیار گرفتن لایسنس فناوری‌های خارجی و دسترسی به تبادلات ارزی و قیمت گذاری آن و کمک در ادغام‌ها انجام داده است.

البته میزان گستردگی و حمایت‌های این وزارت خانه با گذشت زمان و فشارهای شرکای خارجی ژاپن کاهش یافت ولی این حمایت‌های و جهت دهی‌های این وزارتخانه بوده است که سبب شده است صنعت ژاپن پس از جنگ جهانی و آسیب‌های ناشی از آن به یکی از کشورهای صنعتی مطرح تبدیل شود.

از جمله مهمترین سازمان‌های زیرمجموعه این وزارتخانه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

بنیاد ملی دانش و فناوری صنایع پیشرفته

سازمان تجارت خارجی ژاپن

اداره حق اختراع ژاپن

در سال ۲۰۰۱ با تغییرات مرکزی دولت این وزارتخانه با سازمان‌های دیگری که در حیطه اقتصادی فعالیت داشتند ادغام شد، همچون

سازمان برنامه ریزی اقتصادی و به وزارت اقتصاد، تجارت و صنعت^۱ تغییر نام داد. ادارات و سازمان های این وزارتخانه به شرح زیر می باشد که هر کدام دارای بخش ها و حوزه های مختلفی می باشند:

اداره سیاست اقتصادی و صنعتی

اداره سیاست تجاری

اداره همکاری تجارت و اقتصاد

اداره سیاست گذاری دانش و فناوری صنعتی و محیط زیست

اداره صنایع تولید

اداره سیاست گذاری بازرگانی و اطلاعات

سازمان انرژی و منابع طبیعی

سازمان کسب و کارهای کوچک و متوسط

اداره ثبت حق اختراع ژاپن

دبیرخانه

دایره دفاتر محلی

Ministry of Trade,
Industry and Energy

وزارت بازرگانی، صنعت و انرژی^۱ حال کره در طی سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۳ به عنوان وزارت دانش اقتصادی^۲ فعالیت می‌کرد. حوزه فعالیت این وزارتخانه تنظیم سیاست‌های اقتصادی به خصوص سیاست‌های مربوط به انرژی و صنعت می‌باشد. البته این وزارتخانه در خصوص جذب سرمایه خارجی نیز فعالیت دارد. در سال ۱۹۴۸ وزارت بازرگانی کره ایجاد شد و در سال ۱۹۹۳ نیز با وزارت انرژی که در سال ۱۹۷۷ تاسیس شده بود، ادغام شد. در سال ۲۰۰۸ به وزارت بازرگانی، صنعت و انرژی تغییر نام داد.

فعالیت‌های این وزارتخانه در دو معاونت تقسیم بندی می‌شود^۳:

۱- معاونت صنعت و فناوری

۲- معاونت تجارت و انرژی

هر کدام از معاونت‌ها دارای دفاتر و مراکزی برای تقسیم‌بندی فعالیت‌های می‌باشند:

1- Ministry of Trade, Industry and Energy

2- Ministry of Knowledge Economy

3- english.motie.go.kr/?cat51=

۱- معاونت صنعت و فناوری:

۱-۱ دفتر برنامه ریزی و هدایت

۱-۲ دفتر تجارت بین المللی و سرمایه گذاری

۱-۳ دفتر سیاست صنعتی

۱-۴ دفتر خلاقیت و نوآوری های صنعتی

۲- معاونت تجارت و انرژی:

۲-۱ معاون وزیر در امور بازرگانی

۲-۲ واحد سیاست تجاری

۲-۳ واحد همکاری های تجاری

۲-۴ دفتر مذاکرات تجارت آزاد

۲-۵ دفتر انرژی و منابع

آنچه که در این نحوه تقسیم بندی معاونت توجه را جلب می کند این است که علاوه بر تشکیل معاونت تجارت و انرژی با مأموریت بررسی و کنترل تجارت، فعالیت های تجاری بخش صنعت به معاونت صنعت سپرده شده است و این امر نشانه اهمیت و جایگاه خاص تجارت بخش صنعت در اقتصاد و برنامه های اقتصادی این کشور دارد چنانچه که در سی سال گذشته سهم بخش صنعت از GDP کره نزدیک به ۳۵ درصد بوده است^۱.

در واقع می توان گفت که کشور کره در برنامه ریزی های صنعتی چه در بنگاه ها و چه در سازمان های دولتی از سیستم ژاپن پیروی کرده است. سیستمی که به دلیل پذیرفتن محدودیت های خاص همچون کمبود در منابع و ثروت تصمیم بر افزایش توان خود در بخش صنعتی گرفت و از این رو تجارت خود را ابتدا بر پایه قدرت گیری این بخش در بازارهای داخلی (کمک ها و حمایت ها) و سپس بر پایه برون گری (تحریک و تشویق به ورود به بازارهای بین المللی و رقابت) پایه ریزی شد.

۱- آمار بانک جهانی، براساس این آمار در سال ۲۰۱۴، کشور کره از لحاظ سهم بخش صنعت در GDP جایگاه در رتبه ۱۲ قرار دارد.

فرانسه ۳

MINISTÈRE DE L'ÉCONOMIE
DES FINANCES ET DE L'INDUSTRIE

وزارت اقتصاد^۱، زمام دار امور مربوط به صنعت و همچنین تجارت در این کشور می باشد. وزیر این وزارتخانه مهم ترین عضو کابینه پس از نخست وزیر می باشد. اگرچه این وزارتخانه همواره دچار تغییر نام می گردد اما وظایف آن ثابت بوده و طیف وسیعی از امور مربوط به رشد اقتصادی این کشور را برعهده دارد. از جمله وظایف این وزارتخانه توسعه، تنظیم مقررات و کنترل اقتصادی بخش های صنعت، گردشگری، کسب و کارهای کوچک، رقابت و امنیت مصرف کننده می باشد.^۲

وظایف اختصاصی این وزارتخانه به شرح زیر می باشد:

- تدوین سیاست های رشد و رقابت پذیری اقتصاد فرانسه، سرمایه گذاری مستقیم خارجی^۳، جذب در محدوده فعالیت
- جلوگیری از رقابت (مضر)، اسراف و کلاه برداری

1- Ministry of Economy

2- <http://www.gouvernement.fr/en/composition-of-the-government> و <http://www.economie.gouv.fr/welcome-to-the-french-ministry-for-the-economy-and-finance>

3- FDI

- تنظیم مقررات، تجزیه و تحلیل و کنترل بازار داخلی
- تعیین و جهت‌دهی استراتژیک صنعتی و نظارت بر بخش صنعت و خدمات
- تنظیم سیاست صنایع و کسب و کارهای کوچک و متوسط
- حمایت، ترویج و انتشار فناوری‌های جدید
- توسعه فناوری دیجیتال و اقتصاد دیجیتالی و سیاست داده‌های دیجیتال
- تأمین نیازهای صنعتی
- مبارزه بر علیه جعل و تقلب

وزارت اقتصاد، صنعت و دیجیتال در موارد زیر با وزارت دارایی و حساب عمومی فعالیت می‌کند:

- سرمایه‌گذاری در تأمین مالی و صادرات
- پیش‌بینی وضعیت اقتصادی
- تعیین سیاست‌های مصالح عمومی جامعه
- کنترل اقتصاد و سرمایه‌گذاری
- آمار و مطالعات اقتصادی

این وزارت خانه به همراه وزارت آموزش ملی، تحصیلات تکمیلی و تحقیقات سیاست‌های مربوط به نوآوری را تعیین و نظارت می‌کنند.

انگلستان ۴

Department for
Business, Energy
& Industrial Strategy

کشور انگلستان همواره شاهد ادغام مراکز مدیریتی تجاری و صنعتی بوده است که آخرین آن وزارت کسب و کار، انرژی و استراتژی صنعتی^۱ می باشد. در سال ۱۹۷۰ وزارت تجارت و صنعت این کشور از ادغام وزارت صنعت و وزارت بازرگانی تشکیل شد. اگرچه در سال ۱۹۷۴ با پیروزی حزب کارگرایان دو وزارتخانه دوباره تفکیک شدند اما با توجه به آن که تفکیک مورد نظر به اهداف خود دست نیافت، مجددا در سال ۱۹۸۳ این دو وزارتخانه ادغام شدند. ۹ سال بعد در سال ۱۹۹۲، مدیریت انرژی این کشور نیز در این وزارتخانه ادغام شد.

این وزارتخانه تا سال ۲۰۰۷ به کار خود ادامه داد اما در این سال مجددا دچار تفکیک شد. البته این بار تفکیک در حوزه ی نوآوری صورت گرفت. به این صورت که هم چنان وظایف صنعت و تجارت در وزارت «کسب و کار، بنگاه ها و اصلاح مقررات^۲» تصمیمات تجاری و صنعتی را بر عهده داشت و وزارتخانه ی جدید «نوآوری، دانشگاه و مهارت^۳» تشکیل شد.

۲۴

بررسی تجربه ی
۴۷ کشور پیشرفته در
ادغام سیاست گذاری
صنعت و تجارت

1- Business, Energy and Industrial Strategy
2- Business, Enterprise and Regulatory Reform
3- Innovation, universities and Skills

در سال ۲۰۰۸ نیز بخش انرژی تفکیک شده و وزارتخانه‌ی «انرژی و تغییرات آب و هوایی»^۱ شکل گرفت.

اما باز هم تفکیک انجام شده با شکست و مشکلات مدیریتی مواجه شد و در سال ۲۰۰۹ دو وزارتخانه‌ی «کسب و کار، بنگاه‌ها و اصلاح مقررات» و «نوآوری، دانشگاه و مهارت» با یکدیگر ادغام شدند و تشکیل وزارتخانه‌ی «کسب و کار، نوآوری و مهارت»^۲ را دادند که مهم‌ترین وظایف آن قانون‌گذاری کسب و کار، آموزش عالی، علم و نوآوری و امور تجاری و سیاست‌گذاری صنعتی بوده است.

فرایند ادغام این بخش‌ها به اینجا ختم نشد و در سال ۲۰۱۶ دو وزارتخانه‌ی «کسب و کار، نوآوری و مهارت» و «انرژی و تغییرات آب و هوایی» مجدداً با یکدیگر ادغام شده و وزارت «کسب و کار، انرژی و استراتژی صنعتی» را تشکیل داده‌اند. این وزارتخانه همه‌ی فعالیت‌های دو وزارتخانه‌ی قبلی را در برمی‌گیرد. لازم به ذکر است که همزمان با این ادغام، وزارتخانه‌ای نیز با نام «تجارت بین‌المللی»^۳ (به دلیل برگزیت و خروج انگلستان از اتحادیه اروپا) شکل گرفت. اما هم‌چنان مسایل تجاری و بازرگانی مربوط به صنعت و تکنولوژی ذیل وظایف وزارت «کسب و کار، انرژی و استراتژی صنعتی» تعریف شده و ابزارهای اقتصادی و قانون‌گذاری‌های برای رشد اقتصادی و تولید این کشور در اختیار آن می‌باشد.

فراز و نشیب‌ها و تجربه‌ی کشور انگلستان نشان می‌دهد که در مجموع سیاست‌های ادغامی در بخش تجارت و صنعت برای این کشور مفید و مثمر ثمر بوده است. در واقع پس از تجربه‌ی ۹ ساله‌ی تفکیک تجارت و صنعت (۱۹۷۴ تا ۱۹۸۳) در این کشور و ادغام مجدد آن‌ها، علیرغم تغییرات فراوان در ساختار دولتی این کشور، همواره بخش تجارت و صنعت همراه با یکدیگر در یک وزارتخانه‌ی واحد قرار داشته‌اند تا توانایی سیاست‌گذاری برای بهبود فضای کسب و کار و تولید و تکنولوژی حفظ شود.

مالزی ۵

مالزی از دیگر کشورهای است که سیاست‌گذاری صنعت و تجارت آن همواره ذیل یک وزارتخانه (تجارت بین‌الملل و صنعت^۱) انجام می‌شده است. در سال ۱۹۵۶ این وزارتخانه با نام وزارت بازرگانی و صنعت ایجاد شد. پس از آن در سال ۱۹۷۲ نام آن به وزارت صنعت و تجارت تغییر نمود. در سال ۱۹۹۰ این وزارتخانه به دو وزارتخانه‌ی «تجارت بین‌الملل و صنعت» و «تجارت داخلی و امور مصرف‌کنندگان» تقسیم شد.

در حال حاضر وزارتخانه‌ی «تجارت بین‌الملل و صنعت» مسئول روابط تجاری بین‌المللی، تجارت راهبردی، صنایع، سرمایه‌گذاری، تولید و امور اقتصادی کسب و کار می‌باشد. این وزارتخانه دارای سازمان‌های مختلف و سه معاونت اصلی برای برنامه‌ریزی و نظارت، تجارت و صنعت می‌باشد. لازم به ذکر است که معاونت صنعت این وزارتخانه خود دارای بخش‌های بازرگانی، تجارت و سرمایه‌گذاری و کسب و کار بوده و بخش ویژه‌ای نیز برای هماهنگی و یکپارچه‌سازی سیاست‌های صنعتی و تجاری تدارک دیده شده است.

1- Ministry of International trade and Industry

این وزارت‌خانه مأموریت خود را توسعه و ترویج رقابت‌پذیری محصولات مالزیایی در سطح تجارت جهانی با تولید کالاها و خدمات با ارزش افزوده بالا و حمایت از توسعه صنعتی مالزی برای رشد سریع اقتصادی تعریف کرده است.

این وزارت‌خانه برای انجام مأموریت‌اش کارکردهای زیر را برای خود تعریف کرده است:

- طراحی، برنامه‌زیری و پیاده‌سازی سیاست‌هایی برای توسعه صنعتی و توسعه تجارت خارجی
- تشویق سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی
- توسعه صادرات کالاها و خدمات مالزیایی بوسیله توسعه روابط دوجانبه و چندجانبه بین مالزی و سایر کشورها
- تقویت بهره‌وری و رقابت‌پذیری ملی در بخش‌های تولیدی

ه‌لند ۶

Ministry of Economic Affairs

در کشور هلند وزارتخانه‌ی امور اقتصادی^۱ وجود دارد که در سال ۱۹۰۵ تشکیل شده است. اگرچه این وزارتخانه در این سال‌ها دچار تغییر نام‌هایی شده است، اما همواره وظایف بسیاری را در جهت توسعه‌ی پایدار این کشور برعهده داشته است. این وزارتخانه وظایف مربوط به امور اقتصادی، صنعت، معدن، تجارت، سیاست‌گذاری انرژی، کشاورزی، شیلات، توریسم و نوآوری این کشور را برعهده دارد. نام این وزارتخانه در ابتدا وزارت کشاورزی، صنعت و تجارت^۲ بوده است. در سال ۱۹۴۶ نام این وزارتخانه به وزارت امور اقتصادی تغییر نمود. پس از آن در سال ۲۰۱۰ با ادغام وزارت کشاورزی، طبیعت و کیفیت غذایی نام این وزارتخانه به وزارت امور اقتصادی، کشاورزی و نوآوری^۳ تغییر نمود. این نام تا سال ۲۰۱۲ باقی ماند و پس از آن با حفظ مسئولیت‌ها نام این وزارتخانه مجدداً به وزارت امور اقتصادی تغییر نمود.

۲۸

بررسی تجربه‌ی
۴۷ کشور پیشرفته در
ادغام سیاست‌گذاری
صنعت و تجارت

1- Ministry of Economic Affairs

2- Ministry of Agriculture, Fishery and Tourism

3- Ministry of Economic Affairs, Agriculture and Innovation

وجود چنین وزارتخانه‌ای با سابقه‌ی بیش از صد سال و مسئولیت‌های سنگین نشان می‌دهد که با ایجاد روابط مناسب میان سازمانی، واگذاری صحیح مسئولیت‌ها و بهینه کردن فرایندهای وزارتخانه‌ای می‌توان ساختاری کارآمد ایجاد نمود. به گونه‌ای که از یکپارچه نمودن و ادغام بخش‌های مرتبط اقتصادی برای هماهنگی و هم‌افزایی سیاست‌های آن‌ها بهره برد و در عین حال روابط را به گونه‌ای تنظیم نمود که مدیریت واحد چنین مجموعه‌ای امکان‌پذیر و تحت کنترل باشد.

آلمان ۷

Federal Ministry
for Economic Affairs
and Energy

در آلمان وزارت امور اقتصادی و انرژی^۱ در سال ۱۹۱۷ تاسیس شده و از سال ۱۹۴۹ تا به امروز با تغییر عناوین و به تبع آن با ماموریت‌های مختلفی رو به رو بوده است. این وزارتخانه از بازه ۱۹۴۹ الی ۱۹۹۸ به عنوان وزارت امور اقتصادی^۲ شناخته می‌شد. در این بازه و در سال ۱۹۷۱ وزارت دارایی (که کارکرد آن مشابه با سازمان برنامه و بودجه می‌باشد) تا یک سال و نیم بعد، به صورت موقت در این وزارتخانه ادغام شد. از بازه زمانی ۱۹۹۸ الی ۲۰۰۲، با ادغام بخش فناوری وزارت پژوهش در این وزارتخانه، وزارت امور اقتصادی و تکنولوژی^۳ نام گرفت. پس از آن با ادغام بخش‌هایی از وزارت کار و امور اجتماعی، تبدیل به وزارت امور اقتصادی و کار^۴ شد و سپس از سال ۲۰۰۵ الی ۲۰۱۳ با تفکیک بخش کار، مجدداً به نام وزارت امور اقتصاد و تکنولوژی شناخته شد.

در نهایت از حدود چهار سال پیش تا به حال این وزارتخانه با نام وزارت امور اقتصاد و انرژی به کار خود ادامه می‌دهد. این وزارتخانه عهده‌دار

۳۵

بررسی تجربه‌ی
۴۷ کشور پیشرفته در
ادغام سیاست‌گذاری
صنعت و تجارت

1- Federal Ministry for Economic Affairs and Energy

2- Federal Ministry of Economics

3- Federal Ministry of Economics and Technology

4- Federal Ministry of Economics and Labour

سیاست‌گذاری در حوزه‌های "امور اقتصادی (داخلی و خارجی)"، "امور انرژی و بازدهی و همکاری‌های اتحادیه‌ی اروپا" و "امور صنعتی، نوآوری، کسب و کار و دیجیتال" می‌باشد. به همین منظور سه معاونت اصلی برای این وزارتخانه وجود دارد. برای انجام وظایف مربوطه ۱۰ دپارتمان اصلی وجود دارد که سه دپارتمان وظایف مدیریتی و امور ارتباطی را بر عهده داشته و ۷ دپارتمان دیگر به سیاست‌گذاری در حوزه‌های یادشده می‌پردازند. سه دپارتمان مدیریتی شامل اداره‌ی مرکزی، سیاست‌گذاری و خط‌مشی و سیاست‌های روابط اروپایی می‌باشد. هفت دپارتمان تخصصی نیز به کارگروه‌های سیاست‌گذاری اقتصادی، سیاست‌های انرژی؛ گرمایش و بهره‌وری، سیاست‌های انرژی؛ برق و شبکه، سیاست‌گذاری صنعتی، سیاست‌گذاری تجارت و روابط اقتصادی خارجی، سیاست‌های نوآوری و دیجیتال و سیاست‌گذاری بنگاه‌های کوچک و متوسط تقسیم‌بندی می‌شوند.

آلمان بزرگترین اقتصاد ملی در اروپا و چهارم یا پنجمین کشور دنیا براساس GDP می‌باشد. این کشور پیشرفته یکی از بزرگترین کشورهای صنعتی و صادرکننده‌ی کالا و خدمات می‌باشد. در سال ۲۰۱۶ با صادرات به ارزش ۱۲۰۰ میلیارد یورو سومین صادرکننده‌ی بزرگ در دنیا بوده است. سهم بخش صنعت از GDP این کشور حدود ۳۰٫۵ درصد می‌باشد^۱. به طور کلی ۴۱ درصد از محصولات داخلی این کشور صادر شده که خودرو، ماشین‌آلات، محصولات شیمیایی، تجهیزات و لوازم الکترونیکی و محصولات دارویی مهم‌ترین آن‌ها می‌باشد.

تجربه‌ی این کشور نشان‌دهنده‌ی آن است که به وسیله‌ی مدیریت واحد برای صنعت، تجارت و اقتصاد این کشور توانسته است پس از جنگ جهانی به سرعت به بازسازی و ارتقای صنعت بپردازد و با بهره‌گیری از سیاست‌های مالی، تجاری و حمایت از صنایع و بنگاه‌های کوچک و متوسط نوآور، خود را به عنوان یکی از بزرگ‌ترین کشورهای صنعتی و توسعه‌یافته مطرح نماید.

برزیل ۸

Ministério da
**Indústria, Comércio Exterior
e Serviços**

در برزیل نیز وزارت صنعت، تجارت خارجی و خدمات^۱ وجود دارد که وظیفه‌ی سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و قانون‌گذاری برای صنعت و تجارت را بر عهده دارد. این وزارت‌خانه دارای چهار معاونت برای توسعه‌ی صنعت و رقابت، تجارت خارجی، خدمات تجاری و بازرگانی و نوآوری و کسب و کار نو می‌باشد.

این وزارتخانه در سال ۱۹۹۹ تاسیس شده و دارای چهار معاونت اصلی «توسعه‌ی صنعتی و رقابت»، «تجارت خارجی»، «امور بازرگانی و خدمات ملی» و «نوآوری و کسب‌وکارهای نو» می‌باشد. البته پیشینه‌ی ادغام صنعت و تجارت در این کشور به اینجا ختم نشده و پیش از آن وزارتخانه‌ای با وظایف مشابه و با نام **وزارت توسعه، صنعت و تجارت خارجی**^۲ وجود داشته که از سال ۱۹۶۰ سیاست‌های مالی، تجاری و صنعتی این کشور را در جهت تحقق توسعه‌ی پایدار تنظیم می‌نماید. بررسی تاریخ صنعتی و اقتصادی این کشور نشان می‌دهد که اتخاذ همزمان سیاست‌های تجاری و صنعتی نقش مهمی در پیشرفت

۳۴

بررسی تجربه‌ی
۴۷ کشور پیشرفته در
ادغام سیاست‌گذاری
صنعت و تجارت

1- Ministry of Industry, Foreign Trade and Services
2- Ministry of development, Industry and Foreign Trade

این کشور داشته است. به عنوان مثال بانک توسعه‌ی این کشور با نام BNDES^۱ که نقش مهمی در توسعه‌ی صنایع رقابتی این کشور نظیر هواپیمایی امبرائر^۲ داشته است زیر نظر این وزارتخانه به حمایت از صنایع می‌پرداخته است. در حال حاضر این کشور سومین کشور تولیدی در آمریکا بوده و هواپیما، فولاد و خودرو مهم‌ترین محصولات آن می‌باشد.

۹ آفریقای جنوبی

the dti

Department:
Trade and Industry
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

در این کشور وزارت تجارت و صنعت^۱ وجود دارد که وظایف مربوط به سیاست‌گذاری فضای کسب و کار، فناوری، صنعت، قانون‌گذاری، روابط تجاری، مناطق آزاد و ویژه، سرمایه‌گذاری و صادرات را برعهده دارد. برای نیل به این اهداف، وزارتخانه دارای ۱۰ دپارتمان اصلی برای سیاست‌گذاری اقتصادی، تجارت بین‌الملل و صنعتی، طراحی مشوق‌های توسعه و قانون‌گذاری می‌باشد.

با کمک سیاست‌های اتخاذی توسط این وزارتخانه در حوزه‌های صنعت و تجارت، این کشور توانسته است از خام‌فروشی فاصله گرفته و صنعت و تولید ملی خود را ارتقا دهد. بخش قابل توجهی از GDP قاره‌ی آفریقا مرهون صنعت و تولیدات آفریقایی جنوبی می‌باشد. سهم بخش صنعت از GDP این کشور طبق آمار بانک جهانی حدود ۳۰ درصد می‌باشد. صنایع معدنی، خودرو، ماشین‌آلات، شکل‌دهی فلزات و نساجی تولیدات اصلی این کشور را تشکیل می‌دهند.

۳۴

بررسی تجربه‌ی
۴۷ کشور پیشرفته در
ادغام سیاست‌گذاری
صنعت و تجارت

1- Department of Trade and Industry

۱۰ تایوان

در تایوان وزارت امور اقتصادی^۱ از سال ۱۹۳۱ با نام وزارت صنایع پایه^۲ تشکیل شده و از سال ۱۹۳۷ با نام فعلی شناخته می شود. این وزارتخانه مسئول سیاست گذاری و قانون گذاری در حوزه های صنعت، تجارت، سرمایه گذاری داخلی و خارجی، انرژی، منابع طبیعی، معدن و مدیریت شرکت های دولتی می باشد. به منظور انجام وظایف محوله، این وزارتخانه دارای دپارتمان های مختلفی از جمله فناوری صنعتی، معدن، تجارت، همکاری بین الملل، سرمایه گذاری و مذاکرات تجاری می باشد.

دپارتمان فناوری صنعتی^۳ علاوه بر سیاست گذاری صنعتی، وظایف مربوط به تحقیق و توسعه، نوآوری و کسب و کارهای کوچک و متوسط را هم بر عهده دارد. بسیاری از شرکت های بزرگ دولتی نظیر آب، انرژی، صنعت، هواپیمایی و ... با مالکیت و مدیریت وزارت امور اقتصادی اداره می شوند.

۳۵

بخش دوم
بررسی ۱۰ کشور شاخص

1- Ministry of Economic Affairs
2- Ministry of Basic Industries
3- Department of Industrial Technology (DOIT)

این کشور در حال حاضر پنجمین اقتصاد آسیا را به خود اختصاص داده و در گروه کشورهای پیشرفته‌ی اقتصادی با درآمد بالا قرار می‌گیرد. این کشور از نظر توان رقابتی در رتبه‌ی ۱۵ و از نظر GDP در رتبه‌ی ۱۸ دنیا قرار دارد. صنعت این کشور در حدود ۳۰ درصد از GDP آن را تشکیل می‌دهد و در حوزه‌ی الکترونیک، IT و ICT این کشور عضو لاینفک زنجیره‌های تأمین جهانی می‌باشد. به لطف اتخاذ سیاست‌های تجاری و صنعتی هماهنگ و حمایت‌های مناسب از برنامه‌های ارتقای فناوری، این کشور دارای نقشی برجسته در حوزه‌های مذکور و هم‌چنین صنایع نیمه‌رسانا، بیوتکنولوژی، نساجی و محصولات شیمیایی و فلزی می‌باشد.

بخش سوم

خلاصه وضعیت

۳۵ کشور پیشرو

---

۱. آلمان

«وزارت امور اقتصادی و انرژی» با استفاده از ۳ دپارتمان مدیریتی و ۷ دپارتمان تخصصی، تمامی وظایف روابط اقتصادی و تجاری و سیاست‌گذاری انرژی و بازدهی، صنعتی، کسب و کار و نوآوری را بر عهده دارد.

۲. فرانسه

«وزارت اقتصاد» مهم‌ترین وزارتخانه کشور است که وظایف سیاست‌گذاری فضای کسب و کار، فناوری، صنعت، نوآوری و مدیریت صندوق‌های ملی، مدیریت امور صادرات و واردات و امور مالیاتی را برعهده دارد.

۳. انگلستان

«وزارت کسب و کار، انرژی و استراتژی صنعتی» با وجود تشکیل «وزارت تجارت بین‌الملل» علاوه بر سیاست‌گذاری صنعتی، انرژی، تغییرات آب و هوایی، نوآوری و کسب و کار؛ وظایف تجاری مرتبط با صنعت نظیر برنامه‌ریزی صادرات را برعهده دارد.

۴. ژاپن

«وزارت اقتصاد، تجارت و صنعت» تمامی وظایف و اختیارات توسعه‌ی اقتصادی و صنعتی کشور را دارا می‌باشد که پیش از ادغام انرژی با نام «وزارت تجارت بین‌الملل و صنعت» فعالیت داشته و از موفق‌ترین الگوهای توسعه‌ی صنعتی بوسیله‌ی ادغام می‌باشد.

۵. کره جنوبی

«وزارت تجارت، صنعت و انرژی» سیاست‌گذاری صنعتی، تجاری، فناوری و نوآوری و انرژی را بر عهده دارد. علیرغم وجود «معاونت تجارت و انرژی»، «معاونت صنعت و فناوری» خود دارای سازمان‌های تجاری برای مدیریت بازرگانی در حوزه‌ی صنعت می‌باشد.

۶. هلند

«وزارت امور اقتصادی» وظایف مربوط به امور اقتصادی، صنعت، معدن، تجارت، سیاست‌گذاری انرژی، کشاورزی، شیلات، توریسم و نوآوری این کشور را برعهده دارد.

۷. نروژ

«وزارت صنعت، تجارت و شیلات» دارای سازمان‌های مختلفی برای برنامه‌ریزی و مدیریت اقتصادی، امور تجاری و اقتصادی صنعتی، پژوهش و نوآوری، اصلاح مقررات، کشتیرانی، شیلات و امور ساحلی و کارآفرینی می‌باشد.

۸. دانمارک

«وزارت صنعت، کسب و کار و امور مالی» علاوه بر سیاست‌گذاری در حوزه‌ی فضای کسب و کار و توسعه‌ی صنعتی، قانون‌گذاری و حمل و نقل، مدیریت امور تجاری مرتبط با فضای کسب و کار و صنعت را بر عهده دارد.

۹. روسیه

«وزارت صنعت و تجارت» سیاست‌های تجاری داخلی و خارجی، صنعتی، سرمایه‌گذاری خارجی و امور استاندارد و قانون‌گذاری را بر عهده دارد.

۱۰. مالزی

«وزارت تجارت بین‌الملل و صنعت» مسئول روابط تجاری بین‌المللی، تجارت راهبردی، صنایع، سرمایه‌گذاری، تولید، امور کسب‌وکار و یکپارچه‌سازی سیاست‌ها می‌باشد.

۱۱. سنگاپور

«وزارت تجارت و صنعت» مسئول سیاست‌گذاری صنعتی و توسعه‌ی روابط تجاری و ایجاد بازارهای جدید برای توسعه‌ی صنعتی می‌باشد.

۱۲. تایوان

«وزارت امور اقتصادی» مسئول سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری در حوزه‌های صنعت، تجارت، سرمایه‌گذاری خارجی، انرژی، منابع طبیعی، نوآوری و کسب و کار می‌باشد.

۱۳. فیلیپین

«وزارت تجارت و صنعت» وظایف توسعه‌ی روابط تجاری، صنعتی و سرمایه‌گذاری کشور را بر عهده دارد.

۱۴. ویتنام

«وزارت صنعت و تجارت» مدیریت، قانون‌گذاری و سیاست‌گذاری برای توسعه‌ی صنعتی و تجاری و پژوهش و نوآوری را بر عهده دارد.

۱۵. کلمبیا

«وزارت بازرگانی، صنعت و توریسم» با مدیریت و سیاست‌گذاری در حوزه‌های فوق، مسئول اصلی شد اقتصادی و توسعه کشور می‌باشد.

۱۶. برزیل

«وزارت صنعت، تجارت خارجی و خدمات» مسئول گسترش روابط تجاری، توسعه صنعتی، نوآوری و ایجاد کسب و کار نو می‌باشد.

۱۷. ایرلند

«وزارت شغل، بنگاه‌ها و نوآوری» وظایف مربوط به رشد و توسعه‌ی اقتصاد، کسب و کار، اشتغال و نوآوری و (علیرغم وجود «وزارت امور و تجارت خارجی»)، سیاست‌گذاری بازرگانی داخلی و تجارت خارجی را بر عهده دارد.

۱۸. مصر

«وزارت صنعت و تجارت» مسئول ایجاد توسعه‌ی پایدار، گسترش روابط تجاری بین‌المللی، توسعه‌ی صنعتی و حمایت از کسب و کارها می‌باشد.

۱۹. فنلاند

«وزارت امور اقتصادی و اشتغال» مسئول طراحی و اعمال سیاست‌های صنعتی، کار و توسعه‌ی تجاری داخلی و خارجی می‌باشد.

۲۰. اوکراین

«وزارت توسعه اقتصادی و تجارت» وظایف مربوط به توسعه‌ی صنعتی، گسترش روابط تجاری، کارآفرینی و محیط کسب و کار و سرمایه‌گذاری را بر عهده دارد.

۲۱. ترکیه

«وزارت علم، صنعت و تکنولوژی» علیرغم وجود «وزارت گمرک و تجارت»، علاوه بر سیاست‌گذاری توسعه‌ی صنعتی و نوآوری، وظایف بازرگانی مربوط به صنعت این کشور را بر عهده دارد.

۲۲. هند

«وزارت تجارت و صنعت» مسئول توسعه‌ی اقتصادی، سیاست‌گذاری صنعتی، گسترش روابط تجاری و مدیریت مناطق آزاد می‌باشد.

۲۳. مکزیک

«وزارت اقتصاد» تمامی امور مربوط به رشد اقتصادی و توسعه‌ی پایدار از جمله سیاست‌گذاری صنعتی و تجاری را بر عهده دارد.

۲۴. آفریقای جنوبی

«وزارت تجارت و صنعت» وظایف مربوط به سیاست‌گذاری فضای کسب و کار، فناوری، صنعت، قانون‌گذاری، روابط تجاری، مناطق آزاد و ویژه، سرمایه‌گذاری و صادرات را بر عهده دارد.

۲۵. اسپانیا

«وزارت اقتصاد، صنعت و رقابت» مسئول سیاست‌گذاری در امور فضای کسب و کار، صنعت، امور تجاری، حمایت از بنگاه‌ها، توسعه فناوری و پژوهش و نوآوری می‌باشد.

۲۶. مجارستان

«وزارت اقتصاد ملی» با وجود «وزارت امور و تجارت خارجی» مسئولیت توسعه و سیاست‌گذاری صنعتی را به همراه قانون‌گذاری و برنامه‌ریزی اقتصاد و تنظیم روابط بازرگانی و کسب و کار داخلی بر عهده دارد.

۲۷. ایتالیا

«وزارت توسعه‌ی اقتصادی» مسئول سیاست‌گذاری و مدیریت امور مرتبط با تولید و صنعت، روابط اقتصادی و تجاری، انرژی و منابع معدنی حمایت از کسب و کارها می‌باشد.

۲۸. ایلات متحده امریکا

اگرچه به دلیل ساختار کاملاً لیبرالی دولت دخالت زیادی در صنعت ندارد، اما «وزارت بازرگانی» مسئولیت برنامه‌ریزی برای صنعت، روابط تجاری، مدیریت صادرات و واردات، امنیت اقتصادی، تولید راهبردی، انتقال و ارتقای فناوری را به وسیله‌ی «اداره‌ی صنعت و امنیت» خود دارد.

۲۹. استرالیا

«وزارت صنعت، نوآوری و علم» مسئول اصلی رشد اقتصادی، تولید، فناوری و نوآوری کشور می‌باشد. با وجود «وزارت تجارت و سرمایه‌گذاری» بسیاری از ابزارهای حمایتی صنعت نظیر امور تجاری بین‌المللی، امور مالیاتی و دارایی (در بخش صنعت و نوآوری) و کمیسیون آنتی-دامپینگ در اختیار وزارت صنعت می‌باشد.

۳۰. هنگ کنگ

«اداره‌ی تجارت و توسعه‌ی اقتصادی» مدیریت روابط تجاری، سرمایه‌گذاری، صنعت، توریسم، فناوری و نوآوری و تنظیم فضای کسب و کار را بر عهده دارد.

۳۱. چک

«وزارت تجارت و صنعت» وظایف مربوط به محیط کسب و کار، تجارت خارجی و بزرگانی داخلی، انرژی، مدیریت منابع، صنعت و ارتباطات را بر عهده دارد.

۳۲. پرتغال

«وزارت اقتصاد» دارای دپارتمان‌های مختلفی برای مدیریت تجارت و بازرگانی، انرژی، صنعت، توریسم و فضای کسب و کار می‌باشد.

۳۳. لهستان

«وزارت توسعه‌ی اقتصادی» وظایف مربوط به بودجه و سرمایه‌گذاری، قانون‌گذاری تجاری، خدمات بازرگانی، صنعت، نوآوری، فضای کسب و کار و ارتباطات و فناوری اطلاعات را برعهده دارد.

۳۴. اسلواکی

«وزارت اقتصاد» کلیه‌ی وظایف مربوط به مدیریت صنعت، انرژی، فضای کسب‌وکار، تجارت داخلی و خارجی و نوآوری را برعهده دارد.

۳۵. لوکزامبورگ

«وزارت اقتصاد» دارای دپارتمان‌هایی برای مدیریت فضای کسب و کار، سیاست‌گذاری تجاری، صنعت و امور زیربنایی، توریسم، انرژی، سرمایه‌گذاری و تجارت خارجی می‌باشد.

طی ۱۱۰ سال گذشته وزارت بازرگانی ۱۱ بار در سایر وزارتخانه‌ها ادغام و تفکیک شده است. اما این تغییر ساختارهای چندباره در بیست سال گذشته فرصتی برای برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و اجرای آن برای مسئولین و کارشناسان این حوزه باقی نگذاشته است. بررسی‌های کارشناسی و مطالعه تجارب جهانی نشان می‌دهد که ایجاد یک نهاد تصمیم‌گیر مستقل در حوزه بازرگانی بدون توجه به بخش تولید به نفع صنایع و سایر بخش‌های تولیدی نیست.

بسیاری از کشورها خصوصاً کشورهای جنوب شرق آسیا مانند کره که رشد سریع صنعتی آن‌ها به معجزه آسیایی مشهور شده است از الگوی تجمیع وزارت صنعت و تجارت در یک وزارتخانه استفاده کرده‌اند. همچنین بسیاری از کشورهای دیگر منطقه نظیر ژاپن، مالزی، تایوان، هنگ‌کنگ و سنگاپور نیز دارای وزارت صنعت و تجارت هستند. استفاده از این الگو به کشورهای جنوب شرق آسیا محدود نشده بلکه بسیاری از کشورهای متقدم صنعتی و پیشرفته مثل آلمان، انگلیس، فرانسه، ایتالیا و هم‌چنین کشورهای پیشرو در آمریکا و روسیه از این الگو برای تنظیم سیاست‌های تجاری و صنعتی خود استفاده می‌کنند.